

POSTANOWIENIE

27 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 27 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa P.K. i A.B.

przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 24 lutego 2025 r., I ACa 2061//23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2. zasądza od Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz P.K. i A.B.
kwoty po 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych,
z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie
w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie
tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia
zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

[J.T.]

UZASADNIENIE

Pozwany Bank S.A. w W. (dalej: bank) wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, którym oddalono apelację skarżącego od wyroku Sądu pierwszej instancji wydanego w sprawie o zapłatę toczącej się z powodztwa P.K. i A.K.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania bank wskazał siedem przyczyn kasacyjnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 k.p.c. Pięć z nich dotyczyło występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a dwie – potrzeby wykładni przepisów budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Natura obu wspomnianych przyczyn kasacyjnych była już przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego i została szczegółowo omówiona m.in. w postanowieniu SN z 28 marca 2025 r., I CSK 703/24, wydanym w sprawie z udziałem pozwanego.

Żadna z przyczyn kasacyjnych wskazanych przez bank nie występuje w sprawie. Choć sygnalizowane na s. 5-6 i opisane szerzej w dalszej części skargi kwestie dotyczące problematyki kredytów powiązanych z kursem waluty obcej (przyczyny kasacyjne 2-6) są obiektywnie istotne, a dawniej rzeczywiście budziły poważne wątpliwości, to obecnie należy uznać je za wyjaśnione – w kierunku odmiennym od oczekiwanego przez pozwanego – dzięki uchwale Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej – z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22. Wobec braku podstaw do podjęcia działań unormowanych w art. 88 § 1 u.s.n., przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy Sąd Najwyższy pozostaje przy tym, na mocy art. 87 § 1 u.s.n., związany stanowiskiem wyrażonym w sentencji tego orzeczenia. We wspomnianej uchwale szeroko umotywowano zajęte w niej stanowiska; powtarzanie obecnie tej argumentacji trzeba więc uznać za niecelowe.

Uzupełniając należy dodać, że przyczyna oznaczona numerem pierwszym pozornie dotyczy kwestii nieobjętej zakresem ww. uchwały, to jest tego, które

postanowienia charakterystyczne dla umów kredytu indeksowanego do waluty obcej są abuzywne; bank wyróżnił przy tym klauzulę kursową oraz klauzulę ryzyka walutowego. Rzecz jednak w tym, że w świetle wspomnianej uchwały rozróżnienie takie, nawet jeżeli *in abstracto* uznać je za zasadne także w przypadku spornej obecnie umowy, nie ma znaczenia. Stan niezwiązania stron umową powoduje bowiem już sama tylko abuzywność klauzuli kursowej.

O zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie świadczy również przyczyna kasacyjna numer siedem, dotycząca tego, czy w świetle art. 411 pkt 2 i 4 k.c. kredytobiorca może domagać się od banku zwrotu kwot świadczonych w wykonaniu umowy kredytu, która okazała się nieważna z powodu niedozwolonego charakteru części jej postanowień, w sytuacji, w której „kredyt został całkowicie spłacony przed terminem wymagalności określonym w umowie kredytu”.

Należy przypomnieć, że z nieważnej umowy kredytu nie wynika roszczenie o jego spłatę. Nie można zatem mówić o „spłacie kredytu” ani terminie wymagalności tego rodzaju roszczenia. W opisanej przez bank sytuacji konsument nie spełnia świadczeń z umowy kredytu przed terminem, gdyż z nieważnej umowy nie wynika stosunek prawny, w ramach którego miały być spełniane świadczenia.

Z kolei nawiązanie przez skarżącego do art. 411 pkt 4 k.c. i tego, czy w takiej sytuacji spełnienie przez konsumenta świadczenia czyni zadość zasadom współżycia społecznego, nie świadczy o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Kwestie związane z art. 411 pkt 4 k.c., jak wszystkie przypadki, w których ustawodawca posługuje się klauzulą generalną zasad współżycia społecznego, nie podlegają generalizacji i powinny być badane *ad casum*.

W orzecznictwie wyjaśniono przy tym, że jeżeli w wykonaniu umowy kredytu, która nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, to powstają samodzielne roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron (zob. uchwałę Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej – z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22). Skoro bankowi przysługuje

roszczenie o zwrot środków wypłaconych jako kapitał kredytu, to nie sposób przyjąć, by konsumentowi nie przysługiwało roszczenie o zwrot kwot świadczeń mających z założenia stanowić raty tego kredytu. W orzecznictwie odrzucono tzw. teorię salda, a zacytowana ostatnio uchwała jest dla Sądu Najwyższego wiążąca.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi nie wynika, by zachodziły określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przyczyny kasacyjne, co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

Beata Janiszewska

[J.T.]

[SOP]